

TILLEGGSINNKALLING

Dato: 18.11.2019

FORMANNSKAPET

Tirsdag 26.11.2019 kl. 13:00

Utvalgets faste medlemmer innkalles til møte 26.11.2019 kl. 13:00 i Formannskapssalen. Medlemmer som ikke kan møte på grunn av lovlig forfall, skal straks melde fra om dette og oppgi forfallsgrunn. Forfall meldes på telefon 917 45 011 eller epost tone.halvorsen@baerum.kommune.no

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel	
209/19	Interkommunalt politisk råd for Asker og Bærum	

Eventuelt

Lisbeth Hammer Krog
ordfører

Tone Halvorsen
formannskapssekretær

Dato: 14.11.2019 Arkivkode: Bilag nr: Arkivsak ID: 19/16957 J.post ID: 19/251822
Saksbehandler: Bjørn Røed
Saksansvarlig: Erik Kjeldstadli

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Formannskapet	26.11.2019	209/19
Kommunestyret		

Interkommunalt politisk råd for Asker og Bærum

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Asker kommune og Bærum kommune etablerer et interkommunalt politisk råd i henhold til kommunelovens kapittel 18.
2. Navnet på rådet skal være Interkommunalt politisk råd for Asker og Bærum.
3. Forslag til samarbeidsavtale, datert 12.11.2019, vedtas som grunnlag for samarbeidet.
4. Som Bærum kommunes medlemmer av Interkommunalt politisk råd for Asker og Bærum velges:
5. Som varamedlemmer til Interkommunalt politisk råd for Asker og Bærum velges:

SAKEN I KORTE TREKK

1. Sammendrag og konklusjon

Saken beskriver forslag til plattform for politisk interessesamarbeid mellom Asker og Bærum kommuner, herunder forslag til hvilke områder man bør samarbeide formelt om, samarbeidsavtale og etablering av interkommunalt politisk råd.

Likelydende sak legges frem for formannskapene i Asker og Bærum henholdsvis 3. desember og 26. november, og behandles i kommunestyrene i desember.

Grunnlaget for saken er utarbeidet av felles politisk arbeidsgruppe som ble nedsatt av fellesnemnda i nye Asker kommune og Bærum formannskap.

Det foreslås å opprette et samarbeid i tråd med kommunelovens kapittel 18 interkommunalt politisk råd. Forslag til navn på rådet er Interkommunalt politisk råd for Asker og Bærum. Forslag til samarbeidsavtale er vedlagt saken.

2. Bakgrunn for saken

Fellesnemnda i nye Asker kommune og Bærum formannskap (27. august 2019, [sak 175/19](#)) har oppnevnt en arbeidsgruppe for å utarbeide en plattform for politisk interessesamarbeid mellom de to kommunene.

Arbeidsgruppens mandat er som følger:

«Forslag til plattform for politisk interessesamarbeid mellom nye Asker kommune og Bærum kommune fremmes innen fredag 25. oktober 2019, med sikte på politisk behandling i de to kommunene innen utgangen av 2019.

Det legges til grunn at samarbeidet organiseres etter den nye kommunelovens regler om interkommunalt politisk råd, som er beskrevet i kapittel 4 i vedlagte notat.

Det beskrives i forslaget områder hvor de to kommunene har felles interesser som kan omfattes av et formalisert samarbeid.

Det legges særlig vekt på at samarbeidet ivaretar kommunenes felles behov for dialog med Viken fylkeskommune, jfr. blant annet omtale i kapittel 6.3 i NIVI Rapport 2019:3, Kommuneregioner og regionråd i Viken, som er utarbeidet på oppdrag av Prosjekt Viken 2020.

Samarbeidet mellom nye Asker kommune og Bærum kommune skal ikke være til hinder for at kommunene hver for seg inngår samarbeid med andre kommuner.»

Overordnede avgrensninger

Et eventuelt samarbeid har ikke konsekvenser for etablert samarbeid om tjenester, for eksempel innen brannvesen, vannverk, legevakt osv.

Et eventuelt interessesamarbeid begrenser ikke kommunenes mulighet til å etablere samarbeid med andre kommuner på andre områder.

Formål med samarbeidet

Formålet med et interkommunalt politisk samarbeid mellom Asker og Bærum er at kommunene kan samordne og fremme felles politiske interesser overfor statlige og regionale myndigheter.

Rådet vil fungere som en kommuneregion i dialog med Viken fylkeskommune. Fellesnemnda i Viken har gitt føringer om å videreutvikle samarbeidsstrukturen for kommuneregioner som Buskerud fylkeskommune har i dag (Buskerudmodellen).

Det foreslås i første fase at samarbeidet konsentreres til de tre hovedområdene: areal og samferdsel, helse og videregående opplæring. På sikt kan samarbeidet utvides til flere områder, herunder blant annet næringspolitikk.

Felles areal- og samferdselsutfordringer

Asker og Bærum en del av hovedstadens bo- og arbeidsmarkedsregion. Regionen er preget av høy befolkningsvekst og næringsutvikling som legger press på dagens transporttilbud.

Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus, som ble vedtatt i desember 2015, har målsetning om en flerkjernet senterstruktur med prioriterte vekstområder, som knyttes sammen av et effektivt, miljøvennlig transportsystem med lavest mulig behov for biltransport. All vekst i persontrafikk skal skje med kollektivtransport, sykkel eller gange. Bybåndet mellom Oslo by og Asker er definert som prioritert vekstområdet.

Det foreslås at Interkommunalt politisk råd for Asker og Bærum skal være en arena for å drøfte kommunenes interesser i regionalt planarbeid, arealpolitikk og samferdselsutfordringer på aktuelle områder, overfor statlige organer, fylkeskommunen, Ruter m.fl.

Avtaleutkastet inneholder følgende samferdselsprosjekter som inngår i et helhetlig transportsystem

- Oslofjordforbindelsen / E134
- Jernbaneutvikling
- Fornebubanen
- E16
- Ny Ringeriksbane

Andre relevante samferdselsutfordringer som kommunene kan ha interesse av å samarbeide om er et samordnet kollektivtilbudet, helhetlig sykkelvegnett, takstsoner, utslippsfri ferje og fartsregler.

I tillegg foreslås det at mandatet til E18-utvalget mellom «gamle» Asker og Bærum oppdateres i henhold til dagens fremdriftsplaner, og videreføres som en del av mandatet til samarbeidsrådet.

E18 utvalget ble opprettet i 2010 og har jobbet for fortgang i utviklingen av E18 Vestkorridoren, som er ett nytt bærekraftig transportsystem gjennom Asker og Bærum og inn mot hovedstaden. Veistrekningen er en svært viktig nasjonal transportkorridor, samtidig som E18 er den sentrale transportåren for lokal og regional trafikk vest for Oslo.

Ny E18 er i første rekke et miljøprosjekt der hovedfokus er satt på å minske trafikkenes negative påvirkning på samfunnsutviklingen. Den skal gi bedre fremkommelighet og bedre flyt for næringstrafikken. Den skal sikre fremkommelighet for sykkel og buss inntil jernbanestasjonene og parallelt med E18. Løsningen skal bidra til en bedre trafikkfordeling og samhandling mellom sykkel, buss og tog.

Ny E18 skal bidra til en aktiv byutvikling, med handel, service, bolig og arbeidsplasser i sentrumsområdene i den hensikt å overføre vesentlige deler av transportbehovet fra privatbil til buss / jernbane. Løsninger forutsetter å redusere barriereeffektene slik at flere ønsker å gå, sykle og ta i bruk et bedret kollektivtilbud. Ny E18 og nye lokalveger skal i størst mulig grad redusere støy,

forurensning og barriereeffekter som er skapt av vegtrafikk.

- Påvirke til snarlig igangsetting av reguleringsarbeidet.
- Jobbe aktivt inn mot Oslopakke 3 og Nasjonal Transportplan 2022–2032 med mål om finansiering av E18 tidlig i perioden.
- Sikre en raskest mulig planprosess for reguleringsplaner.
- Være aktive og bidra til god informasjon til sine respektive partier sentralt.

Helsesamarbeid

Asker og Bærum opprettet et felles politisk sykehusutvalg i februar 2016. Utvalget hadde til hensikt å være sterkt involvert i ivaretagelse av innbyggernes interesser i forbindelse med utvikling av sykehusstruktur og spesialisthelsetjenester, og samspillet mellom kommune- og spesialisthelsetjenestene. Sykehusutvalget har også hatt anledning til å holde seg oppdatert om nasjonale planer, prosesser og føringer for sykehussektoren, som kan påvirke tilbudet til innbyggerne i kommunene. Sykehusutvalget har hatt følgende mandat:

- Arbeide for god sykehusstruktur og spesialisthelsetjeneste for innbyggere i Asker og Bærum kommuner, med særlig fokus på Bærum sykehus. Det gjelder blant annet oppfølging av kommunenes interesser for Vestre Viken HFs [Utviklingsplan](#) og [Vedlikeholdsprogram](#).
- Holde seg løpende oppdatert om arbeidet i styret i Vestre Viken HF, f.eks. ved at et eller flere av utvalgets medlemmer deltar på tilhørerplass på styremøter i Vestre Viken HF.
- Følge opp oppgavefordeling mellom sykehusene i Vestre Viken HF og kommunenes interesser i strategisk utvikling av sykehusstruktur og spesialisthelsetjenestetilbud, i samsvar med de intensjoner som er uttrykt i formelle kommunale vedtak som høringsuttalelser mv.
- Være en ressurs for hovedutvalg og formannskap i spørsmål om sykehusstruktur og spesialisthelsetjenestetilbud til innbyggerne i kommunen.

Videregående utdanning

Fylkeskommunene har ansvaret for den videregående skole, mens kommunene har ansvaret for barne- og ungdomskolen. I Asker og Bærum er det til sammen 13 videregående skoler. I Viken fylkeskommune sitt forslag til forskrift om inntak til videregående skoler som er under behandling, foreslår fylkeskommunen at elevene i Asker og Bærum skal ha fritt skolevalg innenfor skolene i Asker og Bærum. Regjeringen ved Kunnskapsdepartementet har sendt forslag om fritt skolevalg uavhengig av fylkesgrenser på høring – og ser dette i sammenheng med regionreformen, med høringsfrist 31. desember 2019.

Kommunene har felles interesser knyttet til oppfølging av den videregående utdanningen, både når det gjelder studieforbereende program og yrkesfag. Det overordnede målet bør være at så mange elever som mulig fullfører videregående utdanning og får mulighet til å realisere sine evner. Temaer som kommunene kan samarbeide om er blant annet:

- Overgangsordninger fra grunnskolen til videregående opplæring

- Fritt skolevalg
- Frafall fra videregående skole
- Studieforberevende utdanningsprogram
- Yrkesfaglige utdanningsprogram
- Reisevei, kollektivtilbud og tilgjengelighet
- Tilrettelegging for lærlingeplasser
- Samarbeidsløsninger overfor evnerike elever
- Forebygging av godt skolemiljø

Det kan være aktuelt å utvide samarbeidet med andre temaer/fagområder etter hvert. En rekke områder kan være aktuelle for samarbeid, eksempelvis næring, kunnskapskommune, Smartcity, internasjonal aktør, regional planstrategi.

Dialog med Viken fylkeskommune

Viken vil, med 1,2 millioner innbyggere og 51 kommuner fra 2020, være landets klart største fylke. Fellesnemnda for Viken fylkeskommune har igangsatt arbeidet med en regional planstrategi. Et tema er hvordan regionrådene, eller kommuneregioner, kan fungere som en dialogpartnere overfor Viken fylkeskommune. Som tidligere nevnt, har fellesnemnda i Viken gitt uttrykk for et ønske om å opprette samarbeid med kommuneregioner etter samme modell som Buskerud fylkeskommune gjør i dag. Buskerudmodellen er organisert slik at kommuneregionene inngår en partnerskapsavtale med fylkeskommunen. Samarbeidet tilpasses kommuneregionen med sikte på å utnytte regionale fortrinn. I Akershus, Buskerud og Østfold, som skal slås sammen til Viken, er det 12 formaliserte regionråd. Asker og Bærum er de eneste kommunene som ikke inngår i noe regionsamarbeid.

Interkommunalt politisk råd for Asker og Bærum vil være en hensiktsmessig måte for kommunene å organisere en samordnet dialog med Viken fylkeskommune om forhold hvor kommunene har felles interesser.

Andre samarbeid hvor Asker og Bærum har felles representant

Et interkommunalt råd for Asker og Bærum kan fungere som en forankringsarena for felles synspunkter man ønsker å fronte utad på vegne av de to kommunene.

Asker og Bærum har deltatt sammen i flere politiske nettverk og samarbeid. I disse samarbeidene har kommunene delt på medlemskapet, ved at den ene kommunen er representert som fast medlem og den andre kommunen stiller med vara-medlem. Slike samarbeid kan være aktuelt at det interkommunale politiske rådet koordinerer i fremtiden. Dette vil å så fall bli fastsatt gjennom likelydende vedtak i begge kommunestyrene.

Organisasjonsform

Den nye kommuneloven (kapittel 18) forutsetter at interkommunalt politisk råd er organisasjonsformen som skal benyttes når det er snakk om å etablere interkommunalt politisk samarbeidsorgan. Derfor ligger det også en føring i mandatet om å benytte denne samarbeidsformen.

Overordnede føringer i kommuneloven

Et interkommunalt politisk råd kan gis myndighet til å behandle saker som går på tvers av kommune- eller fylkesgrensene, det vil si saker som er grenseoverskridende. Dette kan for eksempel være å behandle og eventuelt avgi uttalelser i høringssaker eller å drøfte ulike regionale satsinger. Rådet kan ikke produsere tjenester for innbyggerne eller kommunene i regionen.

Kjerneområdet for denne organisasjonsformen er når det etableres formaliserte møteplasser for flere kommuner som varer over tid, og som har som formål at kommunene skal drøfte eller treffe beslutninger i saker som går på tvers av kommunegrensene.

Et interkommunalt råd må opprettes i tråd med bestemmelsene i kommuneloven og kan ikke organiseres på annen måte.

Folkevalgt organ

Det fremkommer av kommuneloven at et interkommunalt politisk råd, slik det er foreslått i denne saken, er et folkevalgt organ i lovens forstand. Det betyr at reglene om møteoffentlighet og kommunelovens saksbehandlingsregler for øvrig skal følges for rådets virksomhet. Rådet skiller seg primært ut fra øvrige organer ved at det er et folkevalgt organ for innbyggerne i både Asker og Bærum. Det betyr at man må etablere rutiner som sikrer at rådets saksdokumenter og møter er enkelt tilgjengelig for innbyggerne i begge kommunene.

Kommunestyrets rolle

Det er de enkelte kommunestyrene selv som må vedta å opprette et interkommunalt politisk råd. Myndigheten kan ikke delegeres. Deltakerne i samarbeidet skal inngå en skriftlig samarbeidsavtale som regulerer de sentrale forhold for det interkommunale politiske rådet. Begge kommunestyrene må vedta samarbeidsavtalen.

Nærmere om opprettelsen av rådet

Det foreslås at det oppnevnes ett organ (jf. Kommunelovens §18-3).

Det er det enkelte kommunestyre selv som velger sine medlemmer og varamedlemmer til rådet. Det må velges minst like mange varamedlemmer som medlemmer. Det er ikke noe krav om at medlemmene velges blant kommunestyrets medlemmer. Rådets medlemmer og varamedlemmer velges for fire år hvis ikke noe annet er fastsatt i samarbeidsavtalen. Den enkelte deltakeren kan skifte ut de medlemmer og varamedlemmer vedkommende selv har valgt, når som helst i løpet av valgperioden.

I sitt første møte diskuterte arbeidsgruppen hva som er en hensiktsmessig størrelse på rådet. På den ene siden ble det fremhevet at ettersom det er ønskelig at rådet skal fylle en funksjon som et forankrings- og dialogforum mellom partene, så er det viktig at det er tverrpolitisk sammensatt. Rådets størrelse må være stort nok til å sikre gode faglige diskusjoner der alle relevante momenter kommer frem. På den annen side må ikke organet bli for stort og byråkratisk. Rådet skal være et organ der man representerer de øverste styringsorganene fra sine respektive kommuner. Det vil for eksempel være uhenktsmessig om begge kommuner stiller med halvparten av sine

formannskapsmedlemmer.

Rådets arbeidsform kan gi mulighet for at bestemte politikere fra de respektive kommunene inviteres til å delta i rådets møter knyttet til temaer som tas opp. Det vil typisk være aktuelt for politikere som representerer bestemte fagområder, eksempelvis lederne for de to kommunenes «helseutvalg» når man skal behandle saker innen denne sektoren. En slik arbeidsform kan tilsi at rådets faste størrelse kan begrenses.

Etter en helhetsvurdering anbefaler arbeidsgruppen at rådet skal ha 6 faste medlemmer, hvorav 3 fra hver kommune.

Nærmere om samarbeidsavtalen

Kommunene må inngå en skriftlig samarbeidsavtale for det interkommunale politiske rådet. Avtalen må vedtas av kommunestyrene selv.

Loven gir nærmere regler om hvilket materielt innhold en slik avtale minimum må ha. For øvrig har partene full anledning til å regulere andre forhold i avtalen. Det vil ofte være hensiktsmessig for å tilpasse avtalen til det konkrete samarbeidet.

Følgende forhold må omtales i samarbeidsavtalen:

- Det må fremkomme av samarbeidsavtalen hva det interkommunale politiske rådet skal hete. Kommune-loven pålegger videre at ordene «interkommunalt politisk råd» skal være en del av navnet. Det anbefales derfor at rådet gis navnet «Asker og Bærum interkommunalt politisk råd».
- Det skal fremgå av avtalen om rådet er et eget rettssubjekt eller ikke. Det synes ikke å være behov for å etablere rådet som et eget rettssubjekt med myndighet til å ansette egne medarbeidere og med adgang til å etablere underordnede styringsorganer. Det anbefales at all fag- og sekretærbistand til rådene dekkes av den kompetanse som finnes blant de administrativt ansatte i de to deltakerkommunene.
- Det skal stå i samarbeidsavtalen hvor mange medlemmer hver deltaker skal ha i rådet.
- Samarbeidsavtalen skal oppgi hvilke saker rådet skal kunne behandle. Det vises til redegjørelsen ovenfor om hvilke fag-/interesseområder som skal inngå i samarbeidet. Dette må nedfelles i avtalen.
- Avtalen må gi en oversikt over hvilken vedtaksmyndighet som eventuelt er lagt til rådet. Kommune-loven angir uttrykkelig at et interkommunalt politisk råd ikke kan gis myndighet til å treffe enkeltvedtak. Rådet kan likevel gis myndighet til å treffe slike vedtak om interne forhold i samarbeidet og til å forvalte tilskuddsordninger.
- Avtalen må oppgi deltakernes eierandel i rådet. Det vil i dette tilfelle være to likeverdige parter med delt ansvar og eierandel for rådet.
- Avtalen skal inneholde nærmere bestemmelser om uttreden fra rådet, for eksempel om det økonomiske oppgjøret. Avtalen består inntil en av partene ved kommunestyret vedtar å trekke seg fra oppgjøret. Det vil være lite økonomiske forpliktelser å gjøre opp etter den samarbeidsformen som foreslås.
- Avtalen skal inneholde regler om hvordan samarbeidet skal oppløses. For et såpass enkelt avtaleforhold som det her er snakk om, vil dette ikke by på store problemer. Det vil ikke

være aktuelt med regler om avviklingsstyrer osv. Det mest praktiske forholdet som bør tenkes gjennom er antakelig arkivering av dokumenter fra rådets virksomhet. Dette vil neppe by på problemer ettersom dokumenter fra rådets virksomhet vil bli lagret i begge kommuner i forbindelse med kunngjøring av møtevirksomheten.

Det er kommunestyret selv som må vedta eventuelle endringer i samarbeidsavtalen som gjelder forholdene omtalt ovenfor. Adgangen kan ikke delegeres. Myndighet til å gjøre andre endringer i avtalen er lagt til rådet. Hvis noe annet ikke er avtalt må slike endringer vedtas med minst to tredjedels flertall. I praksis betyr det at begge deltakerne i dette samarbeidet må være enige. Det kan avtales i samarbeidsavtalen at også slike endringer skal behandles i de enkelte deltakernes kommunestyre, men det synes lite hensiktsmessig i et så lite samarbeid.

Foruten forholdene omtalt ovenfor anbefales det at partene benytter sin avtalefrihet til å omtale følgende forhold i samarbeidsavtalen:

- At medlemmer og varamedlemmer velges for fire år av gangen/hele kommunestyreperioden.
- Hvordan vervene som leder og nestleder skal fordeles mellom partene, herunder om disse skal gå på omgang midt i perioden eller ikke. Det er vel naturlig å regulere at ingen av kommunene kan ha både leder- og nestledervervet samtidig.
- At de to deltakerkommunene selv har ansvar for å samarbeide om å gi rådet nødvendig fag- og sekretærbistand.
- At det ikke er behov for andre styringsorganer eller eksternt sekretariat for rådets virksomhet.
- Hvordan saker settes på agendaen til rådet. Foruten at kommunestyret kan be rådet behandle saker virker det naturlig å kanskje legge opp til en løsning der sakslisten til rådets møter settes opp av leder i dialog med nestleder. På den måten sikrer man at begge kommuner er med i møteforberedelsen.
- Krav om rapportering fra rådets virksomhet.

Alle forhold som er beskrevet ovenfor er innarbeidet i forslaget til samarbeidsavtale.

3. Tidligere behandling

Formannskapet behandlet 27. august 2019 sak 175/19 [Samarbeid mellom nye Asker kommune og Bærum kommune](#). Det ble vedtatt å nedsette en arbeidsgruppe som har utarbeidet grunnlaget for denne saken og det vedlagte avtaleutkastet.

4. Kommunedirektørens vurdering

Det er opprettet et felles arbeidsutvalg med medlemmer fra fellesnemnda i Asker og formannskapet i Bærum. Utvalget har arbeidet ut fra forutsetningene om at Asker og Bærum oppretter et politisk samarbeid i tråd med sitt mandat.

Utvalget har utarbeidet en samarbeidsavtale som definerer de mest aktuelle

samfunnsutviklingsområdene som kommunene kan nyte godt av å samarbeide om ovenfor regionale- og statlige myndigheter.

Avtalen inneholder alle formelle krav til å opprette et interkommunalt samarbeid i henhold nye kommunelov.

Det foreslås at rådet utgjør totalt 6 faste medlemmer, med tre fra hver kommune. Anbefalt størrelse er vurdert ut to forhold: Muligheten til tilstrekkelig politisk forankring i begge kommuner, og samtidig være et effektivt organ.

Dagens Asker og Bærum har lange tradisjoner for godt samarbeid, både når det gjelder tjenesteproduksjon og fremme felles politiske interesser. Viken vil bestå av 52 kommuner og 1,2 millioner innbyggere. Asker og Bærum, med flere enn 210 000 innbyggere utgjør en sentral del av region mellom Buskerudbyen og Hovedstaden.

I forbindelse med forberedende planarbeid, har fellesnemnda i Viken ytret ønske om å opprette formaliserte samarbeid med kommuneregioner/regionråd. Asker og Bærum er de eneste kommunene i Viken som ikke er medlem av et regionråd i dag. Opprettelse av Interkommunalt politisk råd for Asker og Bærum er et hensiktsmessig tiltak for å sikre godt samordnet dialog med Viken fylkeskommune om forhold som er av felles interesse for de to kommunene.

Kommunedirektøren anbefaler formannskapet å inngå interkommunalt politisk samarbeid og legger forslaget til avtale, som arbeidsutvalget har utarbeidet, til grunn for samarbeidet.

Vedlegg:

Vedlegg - Forslag 12 november 2019 - Samarbeidsavtale for interkommunalt politisk råd for Asker og Bærum

4708326